FIL-PRIM'AWLA TAL-QORTI ĊIVILI

IMĦALLEF

ONOR. JOSEPH R. MICALLEF LL.D.

ILLUM, il-Ħamis, 27 ta' Ottubru, 2016

Kawża Nru 21

Rik. Nru. 249/08JRM

Fl-Atti tal-Ittra Uffiċjali 655/08 tat-3 ta' Marzu, 2008 fl-ismijiet:

IL-KONTROLLUR TAD-DWANA

vs

EMMANUEL VELLA & SONS LIMITED f'isimha proprju u kif ukoll bħala aġent tal-kumpannija estera Alpha Trade and Commerce (U.K.) Limited;

u b'degriet tat-28 ta' Ġunju, 2012, isem l-intimat eżekutant inbidel għal Direttur Ġenerali (Dwana); u b'degriet tat-22 ta' Marzu, 2013, Express Trailers Limited (C – 4278) assumiet l-atti tal-kawża minflok Emmanuel Vella & Sons Limited

Il-Qorti:

Rat ir-Rikors imressaq fit-13 ta' Marzu, 2008, li bih u għar-raġunijiet hemm imsemmija, il-kumpannija eżekutata Emmanuel Vella & Sons Limited (aktar 'il quddiem imsejħa "ETL") fil-kwalita' tagħha premessa talbet li din il-Qorti (a) ssib li, għall-finijiet tal-artikolu 466 tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta, tiċħad it-talba magħmula mill-intimat Kontrollur eżekutant fl-ittra uffiċjali tiegħu tat-3 ta' Marzu, 2008, bħala waħda mhix mistħoqqa fil-fatt u fid-dritt;

Rat it-Tweġiba mressqa mid-Direttur eżekutant intimat fl-24 ta' April, 2008, li biha laqa' għat-talba ta' ETL billi saħaq li t-talba magħmula minnu fl-ittra uffiċjali tiegħu tiswa u torbot lill-istess ETL ladarba hija għamlet id-dikjarazzjoni tal-merkanzija li dwarha ntalab il-ħlas dovut, u bis-saħħa ta' hekk hija għandha tħallas ukoll it-taxxa dovuta fuq dik il-merkanzija. Żied jgħid li, ladarba ETL qiegħda tistqarr li mhijiex l-aġent ta' Alpha Trade and Commerce (U.K.) Limited, mela jfisser li ETL assumiet responsabbilta' diretta għall-mili tad-dikjarazzjoni doganali u dak li ngħad fiha u hekk ukoll trid twieġeb direttament għall-ħlas tad-dazju dovut. Minbarra dan, ukoll kieku wieħed kellu jaċċetta li ETL kienet qiegħda tmexxi f'isem il-kumpannija barranija, dan ma iddikjaratu qatt fuq il-formoli minnha stess mimlija, u kull relazzjoni bejn ETL u l-imsemmija kumpannija barranija huma relazzjonijiet interni li d-Direttur ma jidħolx fihom u ma jorbtuhx. Minħabba f'hekk, jgħid li l-pretensjoni magħmula minnu fl-ittra uffiċjali hija tajba u tiswa u ETL ma għandha l-ebda raġuni tikkontestaha;

Rat id-dikjarazzjoni magħmula waqt is-smigħ tal-4 ta' Frar, 2009[1], mill-avukat difensur tad-Direttur intimat li biha qalet li s-somma mitluba fl-ittra uffiċjali tat-3 ta' Marzu, 2008, "ma tirreferi bl-ebda mod għal xi bejgħ jew disposizzjoni (*recte:* disponiment) ordnata mill-istess Kontrollur dwar xi konsenji ta' zokkor li kienu nqabdu f'xi żmien taħt l-awtorita' tiegħu";

Semgħet ix-xhieda mressqa mill-partijiet, u rat ukoll il-provi dokumentali kollha mressqin minnhom;

Rat id-degriet tagħha tas-6 ta' Novembru, 2013[2], li bih tat lill-partijiet żmien biex iressqu s-sottomissjonijiet tagħhom bil-miktub;

Rat in-Nota ta' Sottomissjonijiet imressqa minn ETL waqt is-smigħ tas-6 ta' Mejju, 2014[3];

---

1 Paġ. 28 tal-proċess
2 Paġ. 436 tal-proċess
3 Paġġ. 439 sa 446 tal-proċess

Rat in-Nota ta' Sottomissjonijiet imressqa mid-Direttur intimat fit-8 ta' Awwissu, 2014[4], bi tweġiba għal dik tal-kumpannija rikorrenti;

Semgħet it-trattazzjoni ulterjuri tal-avukati tal-partijiet;

Rat l-atti kollha tal-kawża;

Rat id-degrieti li bihom ħalliet il-kawża għas-sentenza;

Ikkunsidrat:

Illi din hija azzjoni taħt l-artikolu 466(2) tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta b'kontestazzjoni għall-eżekuzzjoni ta' talba magħmula f'att ġudizzjarju għall-ħlas ta' kreditu pretiż mill-Gvern. ETL trid tikkontesta pretensjoni magħmula mill-imħarrek Direttur Ġenerali (Dwana) (minn issa 'l hemm imsejjaħ "id-Direttur") f'ittra uffiċjali tiegħu li fiha talabha, fil-kwalita' tagħha premessa, biex tħallsu somma bħala dazju fuq konsenja ta' zokkor li nġabet f'Malta mill-kumpannija *Alpha Trade and Commerce (U.K.) Limited* (aktar 'il quddiem imsejħa "Alpha") sabiex titqassam f'pajjiżi oħra msieħba fl-Unjoni Ewropeja;

Illi għal din l-azzjoni, id-Direttur laqa' billi qal li t-talba magħmula minnu fl-ittra uffiċjali tiegħu tiswa u torbot lill-istess ETL ladarba hija għamlet id-dikjarazzjoni tal-merkanzija li dwarha ntalab il-ħlas dovut, u bis-saħħa ta' hekk hija għandha tħallas ukoll it-taxxa dovuta fuq dik il-merkanzija. Żied jgħid li, ladarba ETL qiegħda tistqarr li mhijiex l-aġent ta' Alpha, mela jfisser li ETL assumiet responsabbilta' diretta għall-mili tad-dikjarazzjoni doganali u dak li ngħad fiha u hekk ukoll trid twieġeb direttament għall-ħlas tad-dazju dovut. Minbarra dan, ukoll kieku wieħed kellu jaċċetta li ETL kienet qiegħda tmexxi f'isem Alpha, dan ma iddikjaratu qatt fuq il-formoli minnha stess mimlija, u kull relazzjoni bejn ETL u Alpha huma ħwejjeġ interni li d-Direttur ma jidħolx fihom u ma jorbtuhx. Minħabba f'hekk, jgħid li l-pretensjoni magħmula minnu fl-ittra uffiċjali hija tajba u tiswa u ETL ma għandha l-ebda raġuni tikkontestaha;

Illi <u>l-fatti li joħorġu mill-atti tal-kawża</u> juru li fost in-negozju li twettaq ETL hemm dak tal-ġarr tal-merkanzija minn pajjiż għal ieħor u bħala aġent għal talbiet doganali[5];

[4] Paġġ. 449 sa 462 tal-proċess
[5] Xhieda ta' David Fleri Soler f'paġ. 14 tal-proċess

Illi r-rabta ma' Alpha bdiet fl-2005 meta din riedet iddaħħal konsenji ta' zokkor f'Malta biex imbagħad jiġu trasbordati għal pajjiżi oħra tal-Unjoni Ewropeja (l-aktar lejn l-Italja). F'Ġunju tal-2005 kienet irċeviet posta elettronika mingħand Alpha[6] u fil-bidu ta' Lulju ta' dik is-sena, kienu ġew f'Malta żewġ rappreżentanti ta' Alpha għand ETL. ETL tgħid li kien xiħadd mid-Dipartiment tad-Dwana li ssuġġerixxa lil Alpha biex tkellimha ħalli tagħti s-servizz ta' rilaxx mid-Dwana ('*customs clearance agency*') dwar merkanzija għat-trasbord fit-territorju tal-Unjoni Ewropeja[7]. ETL tgħid li l-arranġament bejnha u Alpha kellu jkun ETL tiffattura lil Alpha għall-ħlas tan-nol ('*freight*') u n-nefqiet marbuta ma' servizzi doganali lokali[8] li kienu jqisuha bħala waħda mill-impriżi f'Malta li wieħed seta' jorbot fuqha minħabba li kienet minn ta' quddiem fil-mod kif kienet taħdem f'dan il-qasam[9];

Illi l-arranġament bejn ETL u Alpha kien jikkonsisti filli jinġabu konsenji ta' zokkor mill-Affrika (b'mod partikolari, mill-Malawi) għal tqassim fl-Unjoni Ewropeja, li magħha kien hemm arranġament ta' ħelsien mill-ħlas tad-dazju. Mal-ewwel konsenja, ETL kif miftiehma ma' Alpha, imliet il-formoli tad-dwana u ppreżentathom lid-Dwana flimkien mad-dokumenti relatati li rċeviet mingħand Alpha dwar dik il-konsenja, fosthom il-poloz ta' kariku u l-manifesti. Id-Direttur approvahom u b'hekk il-merkanzija ddaħħlet Malta u reġgħet intbagħtet lejn l-Italja. ETL tgħid li d-dokumentazzjoni ressqitha mad-Dipartiment bħala aġent ta' Alpha[10] fuq dokumenti li kienet tibgħat Alpha stess[11]. Dan il-proċess ittenna drabi oħra u d-Dipartiment irrilaxxa l-merkanzija wara li kien jeżamina d-dokumenti mressqa[12];

Illi d-dokumentazzjoni li kienet tintbagħat lil ETL kienet turi wkoll li z-zokkor kien oriġinarju tal-Malawi[13] u kien konformi mad-dispożizzjonijiet tal-Ewwel Protokoll tal-hekk imsejjaħ *ACP – EC Partnership Agreement* li kien jeżenta ċerti prodotti mill-impożizzjoni ta' dazju[14];

Illi għall-finijiet tal-arranġament li ntlaħaq bejn ETL u Alpha, inħareġ saħansitra ċertifikat ta' reġistrazzjoni wkoll lil Alpha mid-Dipartiment tat-Taxxa Fuq il-Valur Miżjud[15];

---

6 Ara Dok "JVA", f'paġġ. 96 u 124 – 6 tal-proċess
7 Xhieda ta' David Fleri Soler f'paġ. 16 tal-proċess
8 Affidavit ta' Jonathan Vella f'paġ. 30 tal-proċess
9 Xhieda ta' Joseph L Brincat u ta' Carmen Aquilina f'paġġ. 337 u 340 tal-proċess
10 Xhieda ta' David Fleri Soler f'paġ. 20 tal-proċess
11 Ara, b'eżempju, Dok "JVA", f'paġġ. 79, 84 u 88 tal-proċess
12 Xhieda ta' Jonathan Vella f'paġġ. 43 – 5 tal-proċess
13 Ara, b'eżempju, Dok "JVA" f'paġġ. 223 – 4, 229 u 232 tal-proċess fejn il-fatturi jgħidu li z-zokkor kien joriġina mill-Malawi u tgħabba fuq bastiment f'Mozambique
14 Ara, b'eżempju, Dok "JVA" f'paġġ. 60 – 1 u 63 – 4 tal-proċess
15 Dok "JVA", f'paġ. 59 tal-proċess

Illi wara li għaddew xi erbgħin (40) kontejner b'konsenja b'dan il-mod, minn stħarriġ li għamel[16], id-Direttur ġie mgħarraf li d-dokumentazzjoni kienet falza[17], magħdud iċ-ċertifikat li kien jgħid li l-merkanzija oriġinat mill-Malawi, filwaqt li fil-fatt iz-zokkor kien joriġina mill-Brażil[18] u kien ipproċessat fil-Bulgarija[19] u dan jispjega għaliex bosta mill-poloz ta' kariku li koprew il-konsenji kienu juru li l-merkanzija ('*containers*') tgħabbiet fil-port ta' Varna[20]. Meta beda l-istħarriġ, inqabdu f'Malta ħames (5) *containers* li kellhom konsenji ta' zokkor li ETL kienet ġabet f'Malta bl-arranġament li kellha ma' Alpha. Il-*containers* kienu jappartjenu lil terza persuna li kienet it-trasportatur tal-merkanzija[21];

Illi skond dak li qalu uffiċċjali tal-OLAF lill-uffiċjali ta' ETL, Alpha kienet ikkommettiet frodi f'okkażjonijiet preċedenti;

Illi mhux ikkontestat li ETL ma kinitx taf b'dan u lanqas b'xi frodi li Alpha setgħet kienet imdaħħla fihom. Lanqas kien hemm ħjiel ta' għemil frawdolenti fiċ-ċertifikati li tressqu lid-Dipartiment meta twasslu f'Malta l-konsenji taz-zokkor;

Illi kien lejn nofs Novembru tal-2005[22] li l-awtoritajiet tal-Malawi bagħtu jgħarrfu lid-Dipartiment li kemm it-timbru fuq il-formoli EUR-1 u kif ukoll id-dokumenti li kienu jgħidu li z-zokkor kien prodott ta' dak il-pajjiż kienu foloz. Qalulu wkoll li l-kumpannija li kienet tissemma bħala l-esportatriċi taz-zokkor ma kenitx teżisti u lanqas kien hemm triq bl-isem muri fiċ-ċertifikat;

Illi wara li nstab li z-zokkor kien ġej mill-Brażil u li ma kienx igawdi l-eżenzjoni tal-ħlas tad-dazju, id-Dipartiment kien bagħat il-ħlas komplessiv ta' ħames mija u wieħed u tmenin elf erba' mija u wieħed u sittin euro (€ 581,461) bħala ħlas ta' dazju miġbur u imgħax għad-dewmien lill-awtorita' Komunitarja kompetenti għall-ġbir tad-dazju[23];

Illi fit-30 ta' Novembru, 2005[24], id-Dipartiment ħareġ fattura għall-valur ta' mija u wieħed u disgħin elf disa' mija u tmienja u disgħin Lira Maltin (Lm 191,998) lil Alpha għall-ħlas tad-dazju li d-Dipartiment kien qiegħed jippretendi għall-konsenji ta' zokkor li kieku laħqu għaddew matul dawk l-aħħar ftit xhur. Ta' min jgħid li l-fattura kienet indirizzata lil Alpha u

[16] Ara Dokti "CA1" u "CA5", f'paġġ. 380 – 1 u 385 – 6 tal-proċess
[17] Dok "CA2", f'paġ. 382 tal-proċess
[18] Xhieda ta' Carmen Aquilina f'paġ. 346 tal-proċess
[19] Dok "CA7", f'paġ. 390 tal-proċess
[20] Ara, b'eżempju, Dok "JVA", f'paġġ. 60, 95, 108 u 115 tal-proċess
[21] Affidavit ta' Saviour Vella f'paġ. 32 tal-proċess
[22] Ara Dok "CA6", f'paġ. 387 tal-proċess
[23] Dok "MS1" u xhieda ta' Marion Scerri f'paġġ. 352 u 376 tal-proċess
[24] Dokti "MS16" sa "MS19", f'paġġ. 367 – 370 tal-proċess

kienet issemmi n-numru tar-reġistrazzjoni tat-Taxxa fuq il-Valur Miżjud li kienet ingħatat Alpha;

Illi bis-saħħa ta' ittra uffiċjali tat-3 ta' Marzu 2008[25], mibgħuta għall-finijiet tal-artikolu 466 tal-Kap 12, id-Direttur interpella lil ETL, kemm f'isimha proprju u wkoll f'isem Alpha, sabiex tħallsu s-somma ta' €447,235 dovuti dazju fuq l-importazzjoni taz-zokkor bejn Lulju u Settembru 2005 billi l-importazzjoni kienet ibbażata fuq dokumenti foloz[26];

Illi ETL fetħet din il-proċedura fit-13 ta' Marzu, 2008;

Illi għal dak li jirrigwarda l-konsiderazzjonijiet legali marbutin mal-każ, jibda biex jingħad li l-azzjoni ta' ETL trid titqies fil-qafas tal-artikolu 466(2) tal-Kodiċi tal-Organiżżazzjoni u Proċedura Ċivili u l-għan li l-proċedura hemm maħsuba trid tilħaq. Dak l-artikolu jaqa' f'taqsima tal-kodiċi proċedurali li titkellem dwar il-kawżi tal-Gvern, u għaldaqstant hija taqsima li tirregola b'mod partikolari kif titmexxa l-proċedura fejn il-Gvern ikun waħda mill-partijiet. Ta' min jgħid ukoll li l-artikolu 466 inbidel wara li Qorti ta' kompetenza kostituzzjonali kienet sabet li l-pretensjoni magħmula minn Kap ta' Dipartiment tal-Gvern li kienet tissarraf f'titolu eżekuttiv favur il-Gvern bla ma jingħata lill-parti intimata l-possibilita' li tikkontesta tali pretensjoni kienet iġġib ksur ta' jedd fundamentali għal smigħ xieraq[27];

Illi bis-saħħa ta' dik id-dispożizzjoni tal-liġi jingħata lil debitur li jkun laqa' n-notifika ta' ittra uffiċjali minn Kap ta' Dipartiment r-rimedju li jitlob li l-Qorti ssib li t-talba mitluba f'dik l-ittra uffiċjali ma hijiex mistħoqqa. Il-liġi torbot li dik l-azzjoni – bħalma fetħet ETL f'din l-istanza – titressaq fi żmien għoxrin jum minn dakinhar li tintlaqa' n-notifika tal-att ġudizzjarju li jkun. Jekk dik l-azzjoni ma ssirx, it-talba magħmula f'att ġudizzjarju bħal dak tinbidel f'titolu eżekuttiv. Hawnhekk toħroġ in-natura proċedurali partikolari ta' att ġudizzjarju bħal dak. Dan ifisser li l-Qorti trid tara jekk il-pretensjoni ta' Kap ta' Dipartiment hijiex mistħoqqa u dan iġib miegħu stħarriġ fil-mertu tad-dejn kontestat;

Illi l-kontestazzjoni ta' ETL f'dan il-każ jidher li tintrabat mal-fatt li hija ma għandhiex tħallas is-somma mitluba mid-Direttur ladarba hija ma ndaħlet bl-ebda mod f'xi qerq li setgħet kienet imdaħħla fih Alpha meta ressqet dokumentazzjoni falza dwar mnejn kien tabilħaqq ġej iz-zokkor li kien

[25] Dok "A", f'paġġ. 2 – 3 tal-proċess
[26] Ara Dok "CA8", f'paġ. 391 tal-proċess biex jitfisser kif id-Dipartiment wasal għas-somma mitluba fl-ittra uffiċjali
[27] Kost. **20.7.1994** fil-kawża fl-ismijiet ***Busuttil noe et vs Il-Prim Ministru et*** (Kollez. Vol: **LXXVIII.i.175**)

jagħmel mill-konsenji li għaddew minn Malta qabel intbagħtu barra mill-ġdid;

Illi l-Qorti qiegħda tifhem li ETL ma tikkontestax il-valur dazzjabbli tal-istess konsenji ta' zokkor, maqbul il-fatt li dak iz-zokkor ma kienx ġej minn pajjiż Afrikan imma kien ġej mill-Brażil, u għalhekk ma kienx igawdi mill-benefiċċju ta' merkanzija meħlusa mill-impożizzjoni tad-dazju li l-Unjoni Ewropeja kellha dwar ċerta merkanzija li toriġina fl-Afrika;

Illi minn qari tan-Nota ta' Sottomissjonijiet ta' ETL[28] jidher sewwa li hija tikkontesta l-attribuzzjoni magħmula mid-Direttur li hija kienet mexxiet id-dokumentazzjoni bħala aġent ta' Alpha jew li kienet b'xi mod rappreżentanti tagħha f'Malta f'dak in-negozju. Hija tilqa' għall-pretensjoni tad-Direttur billi tgħid li (i) m'għandhiex ir-rappreżentanza f'Malta ta' Alpha u mhix l-aġent tagħha u li (ii) m'għandhiex x'taqsam mad-dokumenti foloz u ma tistax tinżamm responsabbli għall-kontenut tagħhom;

Illi f'dan ir-rigward, ETL, fin-nota ta' sottomissjonijiet tagħha[29], tisħaq li l-uniku kompitu li kellha kien li tesegwixxi l-proċess doganali f'isem Alpha u tgħid li dan kien jafu sewwa d-Direttur li kien huwa stess (jew aħjar, uffiċjal tad-Dipartiment tiegħu) li kien irrakkomanda lil Alpha biex tqabbad lil ETL sabiex tagħmlilha dan ix-xogħol, apparti li kien jidher evidenti mid-dokumenti ppreżentati lill-Kontrollur li ETL kienet qiegħda tissottomettihom f'isem Alpha u mhux f'isimha. ETL iżżid tgħid ukoll li n-negozju tagħha ma kienx dak li timporta l-merkanzija u dan jitfa' dawl fuq is-sehem tagħha fil-ġrajja kollha u li l-istess Direttur kien jaf sewwa bih. Hija tqis lilha nnifisha bħala "*mandatarju fejn ir-responsabbilta' tas-soċjeta' rikorrenti kienet biss dik li timla d-dikjarazzjonijiet tad-dwana f'isem il-mandanti tagħha u li tgħaddi lid-Dwana d-dokumentazzjoni relatata*"[30];

Illi min-naħa tiegħu, id-Direttur iwarrab l-argument ta' ETL u jisħaq li għal ċirkostanza bħal din jgħodd dak li jipprovdi l-artikolu 5 tar-Regolament tal-Kunsill numru 2913/1992 li jistabbilixxi Kodiċi Doganali Komunitarju li jgħodd direttament bħala parti mil-liġi ta' Malta. Għalhekk, huwa jtenni li ETL m'għandhiex raġun meta tallega[31] li dan ir-Regolament mhux parti mil-liġi ta' Malta. L-Arikolu 5 msemmi jaqra hekk: "*1. Taħt il-kondizzjonijiet stipulati fl-Artikolu 64(2) u bla ħsara għad-dispożizzjonijiet adottati fi ħdan il-qafas ta' l-Artikolu 243(2)(b), kull persuna tista' taħtar*

[28] §4 f'paġ. 439 tal-proċess
[29] § 23 f'paġ. 443 tal-proċess
[30] §17 f'paġ. 442 tal-proċess
[31] § 32 f'paġ. 445 tal-proċess

rappreżentant fin-negozjati tagħha ma' l-awtoritajiet doganali biex jesegwixxi l-atti u l-formalitajiet stipulati mir-regoli doganali. 2. Din ir-rappreżentazzjoni tista' tkun: — diretta, f'liema każ ir-rappreżentant għandu jaġixxi f'isem u għan-nom ta' persuna oħra, jew — indiretta, f'liema każ ir-rappreżentant għandu jaġixxi f'ismu proprju iżda għan-nom ta' persuna oħra. Stat Membru jista' jirrestrinġi d-dritt li jsiru dikjarazzjonijiet doganali: — b'rappreżentazzjoni diretta, jew — b'rappreżentazzjoni indiretta, għalhekk ir-rappreżentant għandu jkun aġent doganali li jwettaq il-kummerċ tiegħu fit-territorju ta' dak il-pajjiż. 3. Ħlief fil-każijiet li ssir referenza għalihom fl-Artikolu 64(2)(b) u (3), rappreżentant għandu jkun stabbilit fil-Komunità. 4. Rappreżentant għandu jiddikjara li qed jaġixxi f'isem il-persuna li jirrappreżenta, jispeċifika jekk ir-rappreżentanza hix diretta jew indiretta u jkollu l-poter li jaġixxi bħala rappreżentant. Persuna li tonqos milli tiddikjara li qed taġixxi f'isem jew għan-nom ta' persuna oħra jew li tiddikjara li qed taġixxi f'isem jew għan-nom ta' persuna oħra mingħajr ma tkun awtorizżata li tagħmel dan għandha titqies li qed taġixxi f'isimha proprju u għan-nom tagħha stess. 5. L-awtoritajiet doganali jistgħu jitolbu lil kull persuna li tiddikjara li qed taġixxi f'isem jew għan-nom ta' persuna oħra biex tipproduċi prova tal-poteri tagħha biex taġixxi bħala rappreżentant". Ta' min jgħid li d-dispożizzjonijiet tal-imsemmi Regolament huma inkorporati bħala r-Raba' Skeda tal-Att tal-1976 dwar id-Dazji ta' Importazzjoni[32];

Illi, minbarra dan, id-Direttur jgħid li hija l-liġi nnifisha li tagħtih il-jedd li jirrevedi, jemenda jew jibdel dikjarazzjonijiet wara li l-merkanzija tkun diġa' ġiet rilaxxata[33]. Il-Qorti ma għandha l-ebda dubju li dan huwa l-każ, imma ladarba s-sanzjonijiet li jistgħu jinqalgħu f'każ ta' "*post entries*" huma ta' għamla fiskali, it-tħaddim ta' dik is-setgħa jew il-proċeduri li jistgħu jintgħamlu jridu jimxu b'mod fidil mal-istess dispożizzjonijiet tal-liġi. F'dan ir-rigward, il-liġi trid li "*skont il-provvedimenti stabiliti, jieħdu l-miżuri meħtieġa biex jirregolarizżaw is-sitwazzjoni*"[34]. Huwa jtenni wkoll li s-setgħa tiegħu li jagħmel il-verifiki tad-dokumentazzjoni toħroġ mis-setgħa mogħtija mill-artikolu 201(3) tal-Kodiċi Doganali Komunitarju, li jagħti lill-awtoritajiet tal-Istati Membri sa tliet (3) snin minn dakinhar li titressaq id-dokumentazzjoni biex jagħmlu l-istħarriġ meħtieġ tal-istess dokumentazzjoni;

Illi d-Direttur jisħaq li ETL qatt ma iddikjarat li r-rappreżentanza tagħha hija waħda diretta u jiġifieri li kienet qed taġixxi għan-nom ta' terzi. Kif

[32] Kap 337
[33] Art. 11 tal-Kap 337
[34] Art. 11(3) tal-Kap 337

jidher mill-kliem tar-Regolament innifsu, dan jikkontempla żewġ għamliet ta' rappreżentanza, waħda diretta, fejn ir-rappreżentanti tkun qiegħda taġixxi "*f'isimha proprju **u** għan-nom tagħha stess*" u oħra indiretta, fejn ir-rappreżentanti tkun qiegħda taġixxi "*f'isem jew għan-nom ta' persuna oħra*". Skont Reg.5.4, ir-rappreżentant irid jistqarr li huwa qiegħed jidher f'isem il-prinċipal tiegħu u jekk ir-rappreżentanza hix diretta jew indiretta. Persuna li ma tistqarrx li qed taġixxi "*f'isem **jew** għan-nom ta' persuna oħra*" titqies li qed taġixxi f'isimha proprju. Ir-Regolament iqis li hu rappreżentant ukoll min ikollu rappreżentanza indiretta;

Illi f'dan ir-rigward jidher li d-dispożizzjonijiet tar-Regolament ma jaqblux għal kollox ma' dak li l-liġi domestika tifhem b'"rappreżentanza indiretta". F'każijiet bħal dak, id-duttrina tgħallem li "*il mandato puo` anche essere senza rappresentanza, o, come si suol dire, con rappresentenza indiretta. In questo caso, secondo quel che abbiamo gia` visto, il mandatario agisce in nome proprio e acquista i diritti e assume gli obblighi derivanti dal negozio ed i terzi non hanno rapporto con il mandante, nei cui confronti non possono far valere alcuna pretesa, neppure se erano a consocenza del mandato: manca infatti, in questa ipotesi, la 'spendita del nome' del mandante, o 'contemplatio domini' (art. 1705 cod. civ.)*"[35];

Illi bl-istess mod, id-duttrina tgħallem ukoll li *"la 'contemplatio domini' deve risultare da una dichiarazione espressa ed univoca, anche se non esige l'impiego di formule solenni; e puo` essere manifestata da un comportamento del mandatario che, per la sua univocita` e concludenza, sia idoneo a portare a consocenza dell'altro contraente che egli agisce per un soggetto diverso, nella cui sfera giuridica gli effetti del contratto concluso sono destinati a prodursi direttamente*"[36];

Illi f'dan il-każ, ħareġ mill-provi li fuq il-formola doganali hemm l-isem tas-soċjeta` rikorrenti biss, fil-kaxxa numru 14 intestata "*Declarant/representative*"[37] u għalhekk mhuwiex ċar jekk ETL hijiex qiegħda tiddikjara l-merkanzija f'isimha proprju inkella bħala aġent. B'danakollu, jirriżulta mid-dokumenti li ġew mgħoddija lid-Direttur flimkien ma' din il-formola li ETL kienet tabilħaqq qiegħda tidher għal Alpha. Ir-Regolament 2913/92 ma jispeċifikax <u>kif</u> għandha tiġi mistqarra r-rappreżentanza; fi kliem ieħor ma jimponi l-ebda formalita` dwar kif għandha ssir stqarrija bħal din, u għalhekk, fil-fehma tal-Qorti, din ir-rappreżentanza tista' tirriżulta mill-assjem tad-dokumentazzjoni

---

[35] A Torrente & P Schlesinger <u>*Manuale di Diritto Privato*</u>, (18th Edit, 2007) §390
[36] Cass., **29.4.1976**, n. 1532, *Giust. Civ.,* 1976, I, 798
[37] Ara, fost l-oħrajn, Dok "JVA" f'paġġ 160, 163 u 165 tal-proċess

mgħoddija lid-Direttur u mhux biss mill-formola doganali *standard* li tkun trid tiġi mimlija. Imbagħad f'dan il-każ partikolari, hemm raġuni oħra, iktar qawwija, ilgħala ETL ma tistax titqies li kienet taġixxi f'isimha proprju: kien id-Dipartiment innifsu li qabbad lil Alpha ma' ETL u ħeġġiġha tikseb mingħandha r-rati tas-servizzi li kienu ser ikunu meħtieġa f'Malta dwar il-konsenji taz-zokkor li kellhom jgħaddu bl-imsemmi arranġament, u biex tidher f'isimha fl-ipproċessar tal-proċeduri doganali. Saħansitra anke d-Direttur innifsu jagħraf li ETL m'għamlitx id-dikjarazzjoni f'isimha proprju, jew almenu f'isimha proprju biss, billi fl-ittra uffiċjali eżekuttiva, lil ETL ma interpellahiex biss f'isimha proprju, imma wkoll bħala aġent ta' Alpha;

Illi fil-fehma meqjusa tal-Qorti, ma jkun eżerċizzju xejn xieraq jew għaqli jekk wieħed iħares biss lejn it-timbru bl-isem ta' ETL u mhux lejn id-dokumenti li ġew ippreżentati flimkien magħha kif ukoll iċ-ċirkostanzi kollha tal-każ. L-għarfien taċ-ċirkostanzi kollha min-naħa tad-Dipartiment imisshom iwasslu biex jirriżulta li ETL ma tistax titqies li kienet qiegħda twettaq dawk l-operazzjonijiet għaliha jew fl-interessi tagħha;

Illi kif ingħad qabel, ma hemmx kontestazzjoni bejn il-partijiet li ETL ma kinitx taf bl-oriġini vera tal-merkanzija, u lanqas intwera li d-Dipartiment daħallu xi suspett li d-dikjarazzjonijiet magħmula fuq id-dokumenti mressqin ma' kull konsenja ma kinux jgħidu s-sewwa. Kien biss meta tqanqal is-suspett mit-tweġibiet li waslulu mill-awtoritajiet tal-Malawi[38] u n-nuqqas ta' għarfien min-naħa tal-awtoritajiet doganali Komunitarji li d-Dipartiment bdiet togħkru għajnu u nieda l-proċess ta' stħarriġ li wassal biex uffiċjali ta' OLAF jinżlu f'Malta u jkomplu l-istħarriġ tagħhom li, fl-aħħar, wassal biex sab li z-zokkor kien ġej mill-Brażil u li d-dokumentazzjoni li bagħtet Alpha kienet falza[39];

Illi fid-duttrina huwa mgħallem u miżmum li l-mandatarju ma jinżammx responsabbli għall-għemil doluż tal-mandant. Kemm hu hekk jingħad li "*Il rappresentante che nell'esplicazione del mandato commette un atto illecito lesivo del diritto assoluto del terzo, risponde in proprio del risarcimento del danno; ma non anche quando l'atto sia riconducibile alla volonta` del mandante*"[40]. Għaldaqstant, f'każijiet fejn l-għemil qarrieq jew illeċitu jkun ġej mill-mandant, il-mandatarju mhuwiex personalment responsabbli biex jagħmel tajjeb għall-ħsara li tista' ġġarrab it-terza persuna li magħha, f'isem il-mandant, ikun ikkuntratta;

---

[38] Ara Dokti "CA3" u "CA6", f'paġġ. 383 u 387 – 8 tal-proċess
[39] Xhieda ta' Carmen Aquilina f'paġġ. 343 – 4 tal-proċess
[40] Cass. **15.1.1972** nru. 120, *Giust. Civ.,* Massimario 1972

Illi l-Qorti ma għandha l-ebda dubju li l-għemil doluż ta' Alpha qarraq b'kulħadd u mhux bid-Dipartiment biss. Dak li sar magħruf wara li laħqu għaddew bosta konsenji ta' zokkor bl-arranġament approvat huwa s-*senno del poi*, għaliex wara l-fatt kulħadd ikun għaref. Imma bl-ebda mod ma jista' jingħad li ETL kienet taħti għal xi kompliċita' fil-qerq imwettaq. Għall-kuntrarju, iddaħħlet fil-bixkla intortament u, kif jidher mill-atti, x'aktarx li dan kien pjan maħsub minn Alpha biex tinqeda sewwasew b'kumpannija li kellha fama ta' serjeta' f'xogħolha biex seħħilha taħbi aħjar il-manuvra qarrieqa tagħha;

Illi għall-istess raġuni, il-Qorti ma jidhrilhiex li ETL tgħid sewwa meta tipprova tgħabbi lid-Dipartiment bi traskuraġni jew b'kontributorjeta' f'dak li seħħ. Għalkemm ma ssemmihiex fir-rikors promotur tagħha, ETL tattribwixxi lid-Direttur negliġenza kontributorja peress li, skondha, messu nduna qabel b'dak li kien għaddej. Id-Direttur, fin-nota responsiva tiegħu, jirribatti din l-allegazzjoni u jinsisti li aġixxa tempestivament. B'danakollu, ladarba, kif ġja` ngħad, ETL m'għandhiex iġġorr responsabilita` personali f'dan il-każ, kemm dam ma nduna d-Direttur huwa irrelevanti għal kollox għaliex Alpha kienet taf mill-bidu li kienet qiegħdha tevadi d-dazju u l-ħażen u l-qerq ta' għemilha kien ħaġa li twieġeb għalih hi;

Illi lanqas ma ntwera li ETL kienet aġent f'Malta ta' Alpha. Bħala mandatarja ma kenitx qiegħda tagħmel negozju f'isem Alpha u t-transazzjonijiet tad-dħul f'Malta tal-konsenji ta' zokkor u t-tmexxija tagħhom bis-sistema ta' "*onward supply relief*" lejn pajjiżi oħrajn tal-Unjoni Ewropeja ma kienu jinvolvu lil ETL fl-ebda kummerċ jew attivita' lukrattiva (ħlief safejn l-għoti tas-servizzi doganali li kienet qiegħda tagħti kienu jintitolawha li titlob il-ħlas miftiehem). Alpha kienet saħansitra kisbet iċ-ċertifikazzjoni tat-Taxxa fuq il-Valur Miżjud bħallikieku kienet qiegħda tikkummerċja f'Malta u ma ntwera bl-ebda mod li Alpha qatt tat xi jeddijiet ta' aġenzija lil xi entita' f'Malta, wisq anqas lil ETL;

Illi din il-ġabra ta' konsiderazzjonijiet kollha twassal lill-Qorti għall-fehma li ETL għandha kull raġuni li tikkontesta l-pretensjonijiet magħmula mid-Direttur fl-ittra uffiċjali tiegħu kontra tagħha u dan kemm safejn irid mingħandha l-ħlas f'isimha proprju u kif ukoll safejn jippretendi l-ħlas f'isem Alpha. Għalhekk, it-talba ta' ETL twettaq il-grad mistenni f'azzjoni ta' kontestazzjoni ta' kreditu għall-finijiet tal-artikolu 466(2) tal-Kap 12;

Illi din il-fehma tal-Qorti qiegħda ssir bla ħsara għall-jeddijiet tad-Direttur li jieħu l-passi kollha li jista' jinqeda bihom fil-liġi direttament kontra Alpha għall-ġbir u l-ħlas lilu tad-dazju li seta' kien dovut;

Illi biex il-Qorti tkun qieset kollox, tirreferi għall-**ewwel eċċezzjoni preliminari** tad-Direttur dwar in-nuqqas ta' notifika lill-Avukat Ġenerali. Kif joħroġ mid-dikjarazzjoni magħmula waqt is-smigħ tat-3 ta' Ġunju, 2008, jidher li l-imsemmija eċċezzjoni ġiet sorvolata billi l-avukat tad-Direttur minkejja n-nuqqas ta' din in-notifika tat ruħha b'notifikata bir-rikors ta' ETL u irrinunzjat għal kull terminu[41];

Għal dawn ir-raġunijiet, il-Qorti qiegħda taqta' u tiddeċiedi l-kawża billi:

Tilqa' t-talba tal-kumpannija rikorrenti eżekutata u ssib li hija ma għandhiex tħallas is-somma mitluba minnha fl-ittra uffiċjali tat-3 ta' Marzu, 2008, mibgħuta lilha mid-Direttur eżekutanti intimat, u dan la f'isimha proprju u lanqas bħala aġent tal-kumpannija barranija Alpha Trade and Commerce (U.K.) Limited; u

Tordna li d-Direttur eżekutanti intimat iħallas l-**ispejjeż** ta' din il-proċedura.

Moqrija

Onor. Joseph R. Micallef LL.D.,
Imħallef

27 ta' Ottubru, 2016

Geraldine Rickard
Deputat Reġistratur

[41] F'paġ. 11 tal-proċess